

גולדה-טורס

ע וזל מושווץ נעשה לדוקטור אריה אלטמן, חבר הכנסת הגדול של תנועת החרות, אי האיש שמע על כך, ולבו לא דאב?

הגיע הקץ. רמות בארומטריות מהלכות אימים על פני הארץ. זו העת בה עולה בנפש העסקן הישראלי השאלה הגורלית: לאן?

הפקיד הבכיר ארו את מודעותו, ושם את פעמיו אל התעודה הבינלאומית הרחוקה ביותר, שם יתעד עם פקידים בכירים ממדינות אחרות, שהרגישו אף הם בדחף הפנימי ויצאו לטיול על חשבון ממשלותיהם.

המנהיג הסוליטי זוכר את בני תנועתו בגולה התייה' ולבו יוצא אליהם. הוא עצמו יוצא בשקבות הלב. עתונאים נכבדים, הקרובים למישור, בשמורה להם זכותם הטבעית לכרטיס-חינם בחברת אל-על, יוצאים להרחיב את אופקיהם בתופי הריבירה.

אפילו ראש-הממשלה זנח את חידונו התנ"ך ואת מכתבי בר-כוכבא ויצא להאזיר את שם ישראל החמה בסקנדי-נביה הקרה.

בקיצור: כל מי שהו שהוא משהו מנער את אבק הארץ מעל רגליו, ומצטרף לאכסדרום הגדול, שעריין לא מצא לו את ליאון יורים שלו, שינציחו.

★ ★ ★

כך עמד לו גם הדוקטור אריה אלטמן, ובפניו הזדק-רה השאלה הלאומית בכל חומרתה: מנהיג לאומי — לאן?

אחרים מתלבטים ומתחבטים קשות, לפני שהם מגיעים אל התשובה הנאותה. אל כן הדוקטור אלטמן. הוא ידע בדיוק: אל נהרות ניר-יורק.

אחת לשנה נהג משרד-החוץ להזמין כמה חברי-כנסת לטיול נחמה, נעים ומכובד.

יעדו של טיול זה הוא מגרד-שחקים יפה באי מנהאטן, בעל מיוזג-אחיד וכרסות-יעור נוחות, בו שוכן ארגון האומות המאוחדות.

זהו טיול נעים — כי ארצות-הברית היא ארץ מעניינת, ניר-יורק שופעת כל טוב' ויש בה אחירה יהודית חמימה וביתית.

הו טיול נחמד — כי משלה-המיסים הישראלי משלם ברצון את כל ההוצאות הכרוכות בו. זמניין יקח חברי-כנסת, המרחיח בקושי 800 לירות נטו לחודש (אחרי ניכוי המיסים) את הכסף לטיול פרטי — בייחוד אחרי שהכנסת הטילה מס-ניסיעות כה גדול על טיולים פרטיים? זה טיול מכובד — כי משרד-החוץ מעניק לכל ח"כ משוטט מעמד רשמי של "יועץ למשלחת ישראל באו"ם", דבר העושה רושם עז על ידידים ומכרים בארץ ובחורל. יתר על כן: אין זה טיול מפרך. כי משרד-החוץ מקפיד שלא לעייף את יועציו. אין הוא נועץ בהם, אין הוא מטיל עליהם תפקידים של ממש, והוא מניח להם להסתור בב, כרוחות רפאים, בבניין הגדול.

השנה, בפעם הראשונה, החליט משרד-החוץ לכלול במשלחת גם יועץ מטעם תנועת-החרות. ברנץ שמע על כך, בכוח-החלטה האופייני. לו, החליט הדוקטור אלטמן: זהו זה.

★ ★ ★

בעניינים כאלה, אין טעם להרבות במלים. הביצוע הוא הקובע. הדוקטור אלטמן נתגלע כאן כביצועיסט מזהיר.

קודם כל דאג כי עתונאי אוהד יפרסם את הידיעה כמה פעמים, עם ובלו תצלום רבי-רושם. נאמר בה בפשטות עילאית: הדוקטור אריה אלטמן ייצג את תנועת-החרות במשלחת ישראל לעצרת האו"ם.

אימנם, לא משרד-החוץ ולא פיעת-החרות הפי מיקו למנות את אלטמן. אך מה הטעם לחכות לפרטים ולהסתבך בפורמליזם, כשהעניין כה פשוט וברור?

אחרי ככלות הכל, יש לדוקטור אלטמן זכויות. הוא עצמו דאג, בענותנות האמיתית המציינת איש גדול, לפרט אותן מעל עמודי העתון: "דוקטור אלטמן הוא בעל נסיון של עשרות שנים בפעולה פוליטית בינלאומית. הוא היה ממקור רוביו של זאב ז'בוטינסקי בשטח זה. איש בעל מצע פוליטי רחב, קשרים מצויינים בארצות-הברית. מכיר ויודע את המשלחת האמריקאית החשובה. ייצג את חרות באורח המושלם ביותר ויבא תועלת ממדרגה ראשונה למשלחת ישראל בייעוץ ובפתיחת דלתות נעולות. זהו המועמד הטבעי ביותר לתפקיד זה, ואין טוב ומוכשר ממנו." (מעריב, יום א')

גם פירסומאי מזהיר לא יכול היה להציע את סחורתו במלים מושכות יותר — אפילו כשהסחורה היא הוא עצמו.

ורק עסקן-חרות כפוי-טובה, אכול קינאה ושינאה, יכול היה להתנגד לשילוח הטיל המושלם הזה לחלל מנהאטן.

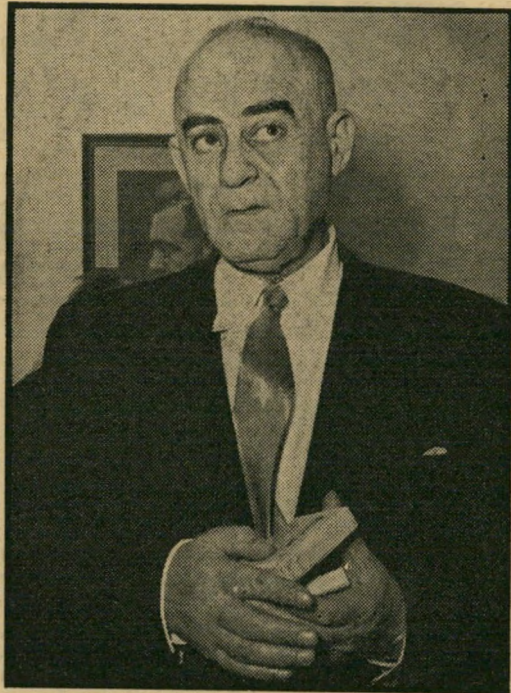
★ ★ ★

אשר למשרד-החוץ — כאן ידע הדוקטור אלטמן שאין לו מה לדאוג. פשוט מגיע לו.

לא לחינם הקריש את השנים האחרונות למיבצע מרוכז של מציאת-הן בעיני מפא"י. מה לא עשה למען מטרה קדושה זו? אלו קרבנות לא הקריב?

כאשר הצטרפה תנועת-החרות לחיות הלאומית הגדולה למען ביטול הממשל הצבאי ומחיקת כתם בווי זה ממפת הארץ, היה הדוקטור אלטמן היחיד במפלגתו שהכריז בפומ' בי כי הוא תומך בהמשך קיומו של הממשל, מטעמים לאומיים ובטחוניים.

שהרי הממשל הצבאי הוא עמוד-התחך של שילטון הכנופיה הבטחוניסטית, בבת-יענם של דויד בן-גוריון ונערי-חצרו. מדוע לפגוע באנשים חשובים כאלה? כאשר הגביר דויד בן-גוריון את מערכתו לחיסול שיטת-הבחירות היחסית, והיה חסר לו רק קומץ של קולות

דוקטור אריה אלטמן: מגיע לו

להפיכה זו — שוב היה זה הדוקטור אלטמן שמתך בכך, בניגוד לקו מפלגתו שלו, שידעה כי השינוי יביא לחיסולה. לא איש כמו הדוקטור אלטמן יתחשב בנימוקים אנוכיים ומפלגתיים, בשאלה הנוגעת לגורל האומה.

אחרי כל אלה, האם לא הגיע לו הפרס הנאה מידי משרד-החוץ המפא"י?

★ ★ ★

אי יאמר איש כי הדוקטור אלטמן אינו עיקכי או שהוא רוקד בשתי חתונות.

כי כל חייו היה עיקבי ביותר, ורקד על חתונה אחת בלבד: חתונת השלטון.

בשנות קיומו של השלטון הבריטי בארץ, הקים הדוקטור אלטמן משרד מדיני' רבי-יוניסטי, שכל מטרתו היתה לשכנע את השליטים שכדאי להם להעביר את תמיכתם מן הסוכנות היהודית אל "ההסתדרות הציונית החדשה" (הרבייוניסטית).

כי, כך טען הדוקטור אלטמן באלפי תזכירים ונאומים, ראשי הסוכנות הם סוציאליסטים, ממש קומוניסטים חש' איים. לבם בברית-המועצות, ואין לסמוך עליהם שישמרו על מעמדה של האימפריה הבריטית. ואילו הוא, אלטמן, איש ימין נאמן, דוגל בקדושת האימפריה. אפשר לסמוך עליו. האנגלים, לרוע מזלם, לא שעו להפצרותיו של הדוקטור אלטמן. קם אברהם שטרן, ואחר-כך מנחם בגין (שני אנשים שהדוקטור אלטמן השתדל בכל כוחו למנוע את עלייתם), והחלה המלחמה שנסתיימה בסילוק הבריטים.

אולם הדוקטור לא התייאש. הוא הבין כי האמריקאים באים במקום הבריטים. על כן הקדיש את כל מאמציו

לשכנע את האמריקאים כי ישראל (ולא הערבים) תשמש להם בסיס ומיבצר במרחב, וכי הימין (ולא מפא"י) ישמש להם משרת וסוכן בישראל.

אולם האמריקאים, כמו הבריטים לפניהם, לא הבינו. על כן התבצר בישראל שלטונו של בן-גוריון.

הדוקטור אלטמן הבין את הרמז. הוא גם הסיק את המסקנה. מאז הוא עסוק במאמצו לשכנע את בן-גוריון ושות' שהוא — ולא מנהיגים אחרים של חרות — מהנה בן-ברית נאמן לשלטונו.

האנגלים היו כפויי-טובה. האמריקאים היו כפויי-טובה. אך הדוקטור אלטמן קיווה כי מפא"י, לפחות, לא תהיה כפויית-טובה.

★ ★ ★

אולם גורלו של איש גדול הוא להיתקל במחסום של אנשים קטנים, שהצלחתו המזהירה היתה להם לרועץ. וכך קרה לדוקטור אלטמן.

אחרי שכבר הודיע ברבים כי הוא עומד לנסוע לגיו' יורק, כיועץ מטעם חרות למשלחת ישראל, ניתקל במיכשול מבעית. דוקטור חרותי אחר, יוחנן בארד, שהוא מרכז סיעת חרות בכנסת, כינס את הסיעה והעביר בה החלטה — בשמונה קולות נגד שלושה — למסור את השליחות דחקא לידי ח"כ אליהו מרידור.

אמר הרוב: מה יש? אלטמן כבר נסע מפ"י פיק. גם לבישהו אחר מגיע פעם לנסוע.

למשל, למרידור הצעיר, שהוא ח"כ חדש ומקדיש לתפקיד זה את מיטב מרצו.

לא היתה זאת הבגידה היחידה. עיני הרנטגן של אלטמן גילו כי בארד התזיק בכיסו מכתב סודי של משרד-החוץ, בו נמסר כי גולדה מאיר רוצה אף היא במרידור.

"נקמנות!" זעק אלטמן, בשיא הסערה שקמה בישיבה. "בארד שיכנע את משרד-החוץ להעדיף את מרידור עלי!"

לאלטמן קמו בני-ברית. ח"כ אליעזר שוסטק אינו רק איש שנון, אלא גם הבוס של הסתדרות העובדים הלאומית, גוף אנכרוניסטי שמנחם בגין משתדל זה מכבר לחסלו. שוסטק אינו רוצה בחיסול אחותו, מקור כוחו והשפעתו.

על כן הוא תומך באלטמן, כמנהיג אלטרנטיבי.

"לא ניתן למפא"י לקבוע מי יהיה הנציג שלנו!" קרא הוא. **המלחמה למען אלטמן, העסקן החרותי ה"קרוב ביותר למפא"י, הפכה לפתע למלחמה נגד התלות במפא"י.**

אולם הרוב קבע: שום מוסד מפלגתי אחר אינו זכאי להתערב בהחלטות הסיעה. ומשרד-החוץ טוען שהוא לבדו רשאי למנות יועצים. אם לא יקרה נס, יצטרך הדוקטור אלטמן לבלות את הפגרה במולדת.

★ ★ ★

כל הסיפור יכול היה להיות משעשע, אלמלא היתה צפונה בו שאלה שאיש לא טרח לשאול אותה: **מה בכלל מקומו של איש חרות כמשלחת של משרד ממשלתי מפא"י?**

תפקידה של האופוזיציה הוא למתוח ביקורת על קו הממשלה — בייחוד בשטח כה חיוני כמו מדיניות-החוץ. איך היא יכולה לבצע משימה זו, אם היא עצמה שותפת במוסד המבצע את המדיניות?

אמנם, מבחינה פורמלית אין הח"כים המטיילים אלא "יועצים". אין הם אחראים למשלחת עצמה.

אך זוהי התחמקות. אייאפשר לאדם נורמלי לשבת במשלחת, להשתתף בדיוניה, ליהנות מזכויותיה, ולהתקיף אותה למחרת היום ב"שצת-קצף בכנסת.

מפא"י יודעת זאת. על כן היא נדיבה במשלוח הח"כים. היא אומרת לעצמה: "הם יקבלו מאתנו טיול נאה. הם ירצו לטייל עוד פעם. כך יפכו, בהכרה או שלא בהכרה, לאנשים שלנו במפלגותיהם.

ואכן — ח"כים שהשתתפו בעבר בטיולים אלה אמנם הפכו לסוכנים של משרד-החוץ במפלגותיהם ולדוברים מובהקים של הקו הממשלתי במחנה האופוזיציה. כמו, למשל, ח"כ יזהר הררי הליברלי.

אפשר להבין את הררי הליברלי. במשך שנים רבות היתה מבודדת, מחוץ למחנה. היא ששה לכל הזדמנות להיכנס פנימה, לזכות בהכרה רשמית, להו' כיח כי גם היא יכולה לחשק מישחק קואליציוני. היא גם סבורה שזה יעזור לה לרכוש קולות.

אולם השיטה כולה פסולה מעיקרה. אנשי אופוזיציה, אין מקומם במשלחות ממשלתיות. מכל העניין נודף ריח של חלוקת-שלל.

הקטטה הבלתי-יעימה, שפרצה סביב מינוי נציג חרות, צריכה לשמש אות אזהרה למפלגה. עבירה גוררת עבירה — והשתתפות בחלוקת-שלל מוכרחה להביא בעיקבותיה קטטות על השלל.